

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK – Contich

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 325 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt worden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel-
speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in
Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. —
306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308.
De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven.
310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boskje. —
312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Tee-
kens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan.
— 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter
van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De
Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het
Cezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323.
Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen.
— 325. Kerstmis in de Sneeuw.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert, Baarode.

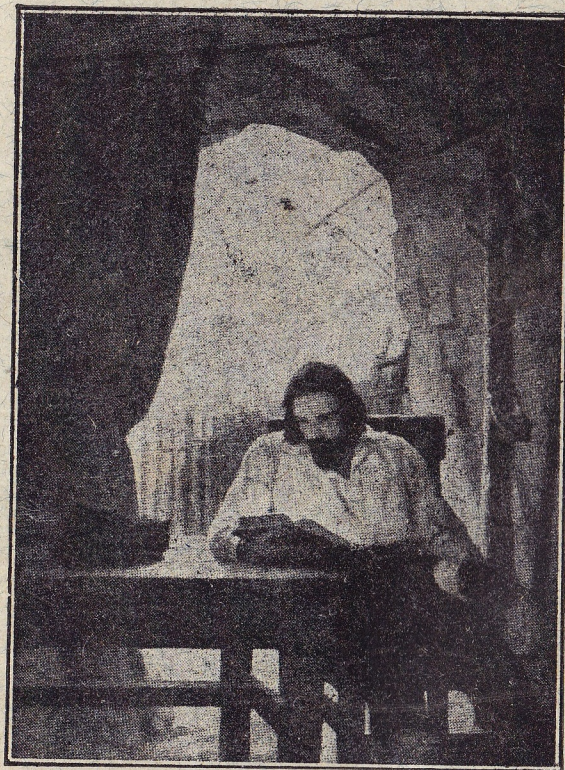
A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Vierde druk.

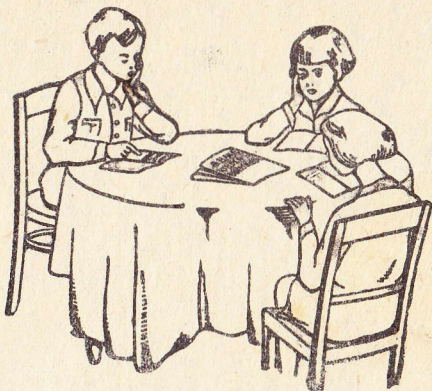
Nr 110.

A. HANS.

Robinson Crusoe

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

A. HANS.

Vierde druk.

Nr 110.

Robinson Crusoe

Uitgave
A. HANS-VAN DER MEULEN
CONTICH.

ROBINSON CRUSOE.

I.

Al lang geleden woonde in een zeestad van Engeland de koopman Crusoë, die goede zaken deed. Hij bezat een grooten winkel en het was er druk van 's morgens tot 's avonds.

Crusoë had niet veel tijd om zich met zijn zoon Robinson te bemoeien. Ook moeder moest haar man dikwijls achter de toonbank helpen.

Vader Crusoë deed zijn jongen op een flinke school. Niet alle kinderen mochten in dien tijd leeren. Robinson begreep niet, welk een voordeel hij boven vele anderen had. Hij leerde weinig en dikwijls bleef hij uit school weg. Dan zwierf hij aan de haven en keek naar de schepen... O, matroos mogen worden... dat was zijn hartewensch !

Maar dan stelde hij zich alleen het genot voor vreemde landen te zien, ver weg te reizen. Aan het harde leven van den zeeman dacht hij niet. Veel matrozen hadden toen een ellendig leven.

Vader Crusoë was er heelemaal niet opgesteld, dat Robinson naar zee zou gaan.

— Zet dat maar uit uw hoofd, zei hij soms. Ge zult me in den winkel helpen. Ik kan u daar goed gebruiken. Leer vlijtig. Een koopman mag geen domoor zijn.

Moeder had er verdriet in dat haar jongen zulk een achterlijke scholier was. Dikwijls sprak ze ernstig met Robinson. De knaap hield veel van zijn moeder. Een tijdje paste hij dan beter op. Maar o, die schepen.

Zoo werd Robinson zestien jaar. Lezen en schrijven kon hij, en ook wat rekenen. Maar hij had meer kunnen weten.

— 't Is verloren geld, zei zijn vader. Robinson moet nu in den winkel komen en me helpen.

Hij nam dus zijn zoon van school af. Eerst vond Robinson dat plezierig. Er kwamen veel zeelui in den winkel en de knaap praatte vriendelijk met hen. Dikwijls ook moest hij manden vol waren naar de schepen brengen. Dan mocht hij aan boord. Zoo leerde hij matrozen en ook wel kapiteins kennen. Er waren er, die hem zeiden, dat hij naar zee moest gaan, al hij er zoo'n lust toe gevoelde.

Hij mocht geen landrat blijven. Anderen rieden het hem af. Maar Robinson luisterde liever naar de eersten. En zijn verlangen om te gaan varen, werd steeds grooter.

Hij begon zich in den winkel te vervelen. en waa-
nalatig. Vader moest hem dikwijls bebrommen. Moeder vermaande hem.

Over de zee durfde Robinson met zijn vader niet meer te praten. Dan werd de koopman boos. En moeder zei aan haar jongen dat vader hem nooit zijn toestemming zou geven om matroos te worden. Zelve zou ze ook veel verdriet hebben, moest Robinson haar verlaten.

Maar het verlangen stilde niet. Gansche dagen kon Robinson zeer verstrooid zijn. Dan dacht hij aan de schepen. Hij pakte zout voor suiker in, woog ver-
keerd, mengde rijst bij de thee. Hij miste bij het schrijven der brieven.

— Er komt niets van u terecht. Ge zult uw kost nog niet waard zijn, beweerde zijn vader.

Zekeren dag moest Robinson een mand winkelwa-
ren naar een schip brengen, dat denzelfden dag zou vertrekken. Aan boord hoorde hij eensklaps zijn naam. Daar zag hij een vroegeren schoolmakker, Jim.

— Hoe komt gij aan boord? vroeg Robinson.

— Wel ik vaar mee naar Afrika.

— Wat.

— Mijn oom is kapitein op dit schip. En ik ben in zijn dienst.

— Wordt ge matroos?

— Nu ben ik scheepsjongen, zei Jim. Dan word ik matroos. En oom zegt, dat ik opklimmen zal tot kapitein, als ik mijn best doe. Nu varen we naar Afrika. Daar zal ik zwartjes zien en dorpen van hutten. En hooge bergen en bosschen. Ook leeuwen en tijgers. En nog zoo veel meer.

Robinson keek Jim begeerig aan.

— O, ik wilde dat ik mee mocht, sprak hij. Maar ik moet in den vervelenden winkel blijven.

En Robinson vertelde aan zijn makker hoeveel verdriet hij daarover had. Jim had medelijden met hem. En hij gaf in dat gevoel Robinson een slechten raad...

— Vaar mee, zei hij.

— Uw oom zal me niet aan boord willen houden.

— Weet ge wat, ik zal u wegstoppen. Ik weet een goed plaatsje in het vooronder, achter touwen en zeilen. Niemand kan u daar vinden. Als we ver in zee zijn, komt ge voor den dag. Dan kan oom u natuurlijk niet meer terug sturen...

Robinson was in sterke bekoring. Hij dacht wel aan vader en moeder. Maar nu zag hij de kans om naar zee te gaan. En nog wel met een makker...

— Doet ge het ? vroeg Jim.

— Als ge een reis hebt gedaan, zal uw vader het goed vinden, dat ge op zee blijft, hernam Jim. Ge kunt nu toonen dat ge aan boord uw best doet.

Robinson aarzelde nog.

— Ja, ik ga mee ! verklaarde Robinson. Ik zal eerst deze waren aan den kok afgeven en duik me dan weg.

Robinson liet zijn mand ledigen, ontving het geld, maar hij zou dit niet meer naar huis brengen.

— Kom mee, zei Jim.

De matrozen waren druk aan 't laden ; de kapitein bevond zich nog aan wal bij den eigenaar van het

schip. Niemand lette op de knapen. En Jim leidde Robinson in het vooronder. Daar kon de vluchteling zich verstoppen achter een hoop touwwerk en zeilen, tuig dat in tijd van nood werd gebruikt, maar nu niet moest dienen....

— Niemand zal u hier ontdekken, verzekerde Jim weer.

— Wanneer vertrekt het schip ?

— Over een paar uur. De laatste lading wordt nu geborgen. Tot straks. Ik kom nog wel eens bij u en zal u zeggen, wanneer ge u aan het dek kunt laten zien.

Robinson bleef alleen. O, rustig was hij niet. Hij dacht aan vader en moeder. Zoo stilletjes van hen weg gaan, het was slecht. Zijn ouders zouden veel verdriet hebben.

Soms stond Robinson recht, om zijn schuilplaats te verlaten en terug aan wal te keeren. Maar hij was bang dat Jim hem flauw zou vinden. En ook de zeetokte hem. Nooit kreeg hij nog zulk een kans ! En Jim had gelijk. Vader zou na de eerste reis erkennen, dat zijn zoon beter geschikt was als zeeman dan als winkelier, en zijn toestemming geven.

Robinson bleef. De tijd viel hem lang. Eindelijk hoorde hij een stap. Jim kwam bij hem.

— Zeg, we vertrekken, fluisterde hij. Dadelijk worden de kabels losgemaakt. Blijf nog hier tot ik u roep. Ik moet nu aan dek.

En weg was Jim. Robinson dacht weer sterk aan

huis. Nog kon hij aan wal. Zou hij het doen ? Maar Robinson luisterde niet naar de goede stem in zijn binnenste. Hij bleef. Weldra hoorde hij gekrijsch van kettingen. En boven hem liep men heen en weer. De stappen dreunden. En bevelen klonken. Er waren ook matrozen die zongen. O, had Robinson nu boven mogen staan en vader en moeder toewuiven. Zoo zou hij gaarne vertrokken zijn. Maar hij moest in zijn hoekje blijven...

Het schip begon te schommelen. Robinson begreep dat het aan 't varen was.

Jim bleef lang weg... 't Duurde wel twee uur, eer hij beneden kwam.

— We zijn uit de haven, zei hij, maar nog langs de kust. Hier is een puts water en een stuk brood. Blijf heel den nacht hier. Morgenochtend zijn we ver in zee. Dan kan oom u niet meer terug zenden.

Dit viel den vluchteling wel tegen. Maar hij moest gehoorzamen. Weer liet Jim hem alleen. Hoe laat zou 't nu zijn ?

— Dom, dat ik het niet gevraagd heb ! dacht Robinson.

Hij maakte een berekening. Het moest drie, vier uur wezen. Wat zou het lang duren eer het morgen was. Hij at en dronk wat. Eindelijk werd het avond. Robinson werd treurig. Hij begon te weenen. Nu voelde hij berouw... Zou hij nog aan land kunnen terug keeren ? Robinson hoopte, dat Jim nog eens kwam. Eindelijk sloop deze binnen.

— Waar zijn we ? vroeg Robinson.

— Al in zee. Maar blijf hier tot morgen. Ik ga naar de kooi. Morgenochtend kom ik u halen.

Al in zee... Robinson kon dus niet meer terug. Hij sprak er dan ook maar niet van.

— Hebt ge nog honger ? vroeg Jim.

— Neen... er is nog brood over.

— Anders zou ik wat halen. Nu zijt ge aan boord. We zullen samen veel plezier hebben. Ik mag niet blijven. Slaap nu. Lig met uw hoofd op een pak zeildoek. Tot morgen.

Jim verdween weer. Robinson strekte zich uit. Maar hij sliep vooreerst niet. Hij dacht aan huis. Vader en moeder zouden van angst niet weten wat doen. De knaap voelde spijt over zijn onbezonnen daad. Maar het berouw kwam te laat. Hij was scheepsjongen en moest varen.

Ja, vader Crusoë had dien namiddag al heel wat gebromd.... Die stoute jongen was nu aan de haven blijven hangen en had blijkbaar den heelen winkel vergeten. Maar toen het avond werd en Robinson nog niet verscheen, werden de ouders ongerust. Vader liep eens naar de haven. Niemand kon hem nieuws geven. De arme man vreesde dat zijn zoon in het water gevallen en verdronken was. Hij keerde naar huis terug. Moeder wrong de handen van angst. De burens hoor-

den dat Robinson verdwenen was. Wie weet, had de jongen niet een tochtje in een roeiboot willen doen en was hij te ver gevaren of ergens, een heel eind van de stad, aan land gedreven... Het werd voor Crusoë en zijn vrouw een benauwde nacht. En 's morgens kwam er nog geen bericht. Moeder was ziek van onrust.

II.

Die morgen kwam Jim zijn makker halen. Nu zou er voor terug sturen geen vrees meer zijn. Robinson had slecht geslapen en dan nog van vader en moeder gedroomd. Bevend kwam hij aan dek.

— Wat is dat voor een vreemde zeemeeuw ? riep een matroos uti.

— Robinson Crusoë, mijn vriendje, antwoordde Jim. Hij vaart mee.

— Hoe komt hij aan boord?

Jim vertelde het.

— Wat een ondeugende streek. De kapitein zal kwaad zijn, verzekerde de matroos.

Anderen van het scheepsvolk hoorden het verhaal. De kapitein verscheen. Jim vertelde het gebeurde.

De kapitein gaf eerst Jim een draai om de ooren en toen nam hij Robinson bij den arm en schudde den verschrikten jongeling door elkaar.

— Rakker, om er zoo stilletjes van door te gaan! bromde hij. En uw ouders in onrust te brengen. Ter

sturen kan ik niet, tenware ik een schip voor onze haven ontmoette. Maar de kans is klein. Ventje, ik zal u laten werken. Ge zult uw kost verdienen. En gij Jim, begint ge uw zeemansleven zoo ? Ik ben er niet fier op. Uw oom bedriegen...

Jim keek erg beteuterd en Robinson weende. Maar hij moest nu wel meevaren. Men ontmoette geen vaartuig... Soms zag men heel in de verte een zeil, maar om zoo'n weglooper kon de kapitein zijn koers niet veranderen. En bovendien, dat schip voer misschien naar Frankrijk of Nederland...

Robinson werd dus bij de bemanning ingelijfd. Hij moest den kok in de keuken helpen. En die was geen zachte man. Hij had niet zooveel geduld als vader Crusoë. En het kon hem niet schelen wat hij als stok gebruikte. : een pollepel, of den steel van een bezem. Maar als Robinson hem niet dadelijk begreep of iets verkeerd deed, kreeg de jongen een klap. Neen, Robinson vond het niet plezierig aan boord.

Het schip voer een baai binnen. De kapitein ging aan land. Jim en Robinson moesten mee om een kist te dragen. Eenige matrozen vergezelden hun gezagvoerder met geweren. Men kon de zwartjes nooit vertrouwen, beweerden ze. Na eenigen tijd zagen de Europeanen tenten. Daar was een kamp van Arabieren en negers. De kapitein handelde met hen. Hij pakte uit de kist glaswaar en lijnwaad.. Hij verruilde dit tegen stukjes goud. De bevelhebbers van schepen deden toen zaken voor hun meesters.

Jim en Robinson keken vreemd op. Een matroos vertelde dat deze menschen geen wilden waren. De Arabieren waren ontwikkeld en die negers hadden van hem veel geleerd. Maar er waren andere streken. Men zou ook die bezoeken.

De matrozen namen zoet water en vruchten mee en weldra zette het schip de reis voort. Den volgenden dag veranderde het weer. Jim en Robinson zouden een storm leeren kennen. Wat werd de lucht donker en de zee wild. Het schip slingerde heen en weer. De kapitein stuurde de knapen naar beneden. Aan dek konden ze niets doen. Ze zouden over boord kunnen geworpen worden. De knapen werden erg ziek. Ze hadden een gevoel alsof ze sterven zouden. En niemand keek naar hen om. Ieder had het druk, want het schip verkeerde in gevaar.

De storm hield verscheidene dagen aan. De jongens bleven al dien tijd beneden. Soms waren ze wat beter. Robinson dacht aan huis. O, stond hij maar achter de toonbank in vaders winkel! En Jim had ook geen geestdrift meer voor het nieuwe vak.

Op een middag hoorden ze geweldig gekraak. Even later kwam de kapitein hen roepen.

— Vlugh, zei hij. We zitten op een rots. Het schip helpe ons!

Ontsteld volgden de knapen hem. Ze moesten zich vastklampen aan den trap, dan aan de verschansing; voor zoover die er ten minste nog stond, want het vaartuig was al veel beschadigd. De matrozen zetten

een boot uit. De bemanning zou trachten de kust te bereiken. Nog stormde het. Ieder stond angst uit. Jim en Robinson lagen op den bodem van de boot. Na en dan kwam er een gulp water over hen. Robinson dacht aan huis. Zou hij ooit zijn ouders nog terugzien. Hij smeekte God om hulp. Eensklaps klonk een ver-
vaarlijke kreet. Wat gebeurde er? Robinson voelde dat hij in het water lag. Verder herinnerde hij zich niets meer.

Toen hij bij zijn zinnen kwam lag hij op het strand. Het was licht. En de zee leek kalm. Robinson keek om zich heen. Hij zag niemand. Waar waren de anderen? Robinson stond op. Hij voelde zich stram. Hij beklom een rots en bemerkte een bosch. Zouden de kapitein en het volk daar zijn? Robinson riep zoo luid hij kon om Jim. Maar er klonk geen antwoord terug. Toen begreep Robinson de waarheid. De boot was omgeslagen. De golven hadden hem aan land geworpen. De anderen moesten verdronken zijn. Robinson begon te weenen. Maar dan zonk hij toch op de knieën en dankte God om zijn behoud.

Misschien waren ook anderen op het strand gedreven. Robinson liep rond, maar bemerkte niemand. Hij gaf de hoop op nog andere gezellen te vinden. Hij voelde medelijden met de omgekomenen en treurde zeer over den dood van Jim.

Waar zou hij zijn? Ergens op de kust van Afrika.

cordeelde hij. O als hij nu wilden ontmoette ! Die zouden hem wel durven opeten !

Op zee was geen zeil te zien. Treurig zat Robinson een heelen tijd op een rots. De zon brandde fel. De knaap ging in een bosch... Daar zag hij een maïsplant. Robinson had honger en at van de rauwe korrels. Hij trok door het bosch en bereikte den anderen zoom. De grond liep hier op naar een berg. Robinson beklom de hoogte. Nu kon hij ver zien. Rondom het land was water, overal zee. Dus bevond hij zich op een eiland. En nergens een hut...

— Ik ben alleen op een onbewoond eiland..., dacht de knaap. O, God heeft me gespaard. Maar ik word toch gestraft om mijn ongehoorzaamheid.

Weer welden de tranen op. Robinson begreep dat dat hij nu flink moest zijn, om zich zelf te helpen. Hij bezat niets dan de kleeren die hij aan had en door de zon gedroogd waren. Hij daalde den berg af. Hij bemerkte beneden een hol in de rots.

— Dat zal mijn woning zijn, besloot hij.

De spelonk was ruim en door spleten drong het licht binnen.

— Een huis heb ik al, dacht Robinson. Meubels zal ik maken. Laat ik eerst voor een bed zorgen.

Hij verzamelde gras en mos en spreidde zich een leger. Maar hij dacht tevens aan zijn vriendelijk kammerke thuis en het zachte bed... Hoe ver was hij nu van zijn ouders ?

— Wat zal ik eten ? dacht Robinson. Altijd maïs, dat kan niet.

Hij ging op zoek in het bosch en vond bananen. Dadelijk proefde hij er een. «Heerlijk», zei hij, Ik zal nog wel andere vruchten ontdekken». De dorst kwelde hem. Maar Robinson had het geluk een bron te vinden. Daaruit klaterde koel water.

De zon daalde. En Robinson voelde zich vermoeid. Hij zou nu gaan slapen. Hij knielde neer en bad God om vergiffenis en bescherming. Dan strekte hij zich uit op het mos. 't Was doodstil om hem heen. Even lag de knaap te mijmeren. En weer kwamen de tranen. Maar weldra viel Robinson in een vasten slaap.

Den volgenden morgen voelde Robinson zich zeer verkwikt. Hij was hersteld van al de geleden ellende. Hij at eenige maïskorrels en een banaan. Dan ging hij zich wasschen aan de bron... Weer voelde hij hoop dat ook anderen gered waren. Zijn eerste gang was naar het strand. Maar dit lag verlaten. En op zee bespeurde hij zeil noch boot. Robinson voelde treurnis. Maar hij moest nu in zijn toestand voorzien. De zon scheen fel.

— Had ik toch een hoed ! wenschte de knaap. O, ik zal er een maken.

En hij dacht even na. Dan brak hij een twijg af en boog dien tot een hoepel. Maar hij had geen touw om de uiteinden vast te binden. Hij rukte den stengel van een slingerplant uit een boom en een stuk daarvan deed goed dienst als koord. De hoepel paste om zijn hooft.

Boven den hoepel bond hij bladeren van een groote plant. Dorens dienden als spelden om die bladeren aan den hoepel te bevestigen. De hoed was klaar en beschutte Robinson tegen de zonnestralen.

—O, ik zal me zelf wel helpen, zei hij vroolijker

Hij keerde naar de spelonk terug. « Had ik nu maar eenige meubelen », wenschte hij. Hout was er genoeg in 't bosch. Maar Robinson bezat geen bijl, zaag, hamer of spijkers. Toch gaf hij den moed niet op. Aan den berg lagen er steenen. Robinson sleepte die naar het hol. Hij stapelde ze op. Zoo vormde hij een tafel. Maar die was niet vlak. Weer dacht de knaap na. Met water en aarde maakte hij mortel en streek die in de holten en spleten. Zoo kreeg hij een vlak blad. Door de warmte die in de streek heerschte, werd de aarde spoedig droog. Robinson was tevreden over zijn eerste meubel. Zoo maakte hij ook een bank van steenen en bovenop legde hij een laag mos. Dit was zacht als een kussen, vond hij. Dit is nu wel gauw verteld, Maar Robinson had heel den dag aan dit eerste huisraad gewerkt. Nog wat maïs en een paar bananen, een dronk aan de bron en na een vurig avondgebed strekte Robinson zich op zijn leger uit.

Hij lag weer wat na te denken. «Ik mag den tijd niet vergeten», zei hij. «Morgen zal ik een kalender maken. Misschien moet ik heel lang op dit eiland blijven en ik zou al gauw niet meer weten welk een maand of zelfs welk een dag het is ».

Maar hij had geen papier, geen pen of potlood. Den volgenden morgen ging Robinson naar de boomen, die dicht bij zijn spelonk stonden. Hij had al gauw het gemis van zijn mes gevoeld en in de plaats een scherpen steen genomen. De scherpe kant sleep hij nog met een anderen steen. Het was wel geen voortreffelijk mes maar de steen sneed toch. En Robinson kon er mee in den boom kerven. Hij dacht na en begon te rekenen. Toen sneed hij in den boom het volgende : «Dinsdag 30 September 1651. Schipbreuk». Dan plaatste hij drie streepjes zoo : |||. Dit beteekende dat hij nu drie dagen op het eiland was. Elken dag zou hij er een streepje bij voegen en voor den Zondag een kruisje. Aldus kon hij altijd gedachtig zijn wanneer het Zondag was en dus rusten. Was er een maand om dan zou hij in een anderen boom de maandkalender, een streepje krabben. Nu besloot Robinson eens wat verder op het eiland te gaan. Hij was nog niet aan de andere zijde van den berg geweest. Hij begaf zich op weg. De zon stak fel. De hoed beschermde hem niet genoeg. Robinson besloot een parasol te maken. Hij sneed met zijn steenen mes een stok. Met een twijg en den stengel van een slingerplant maakte hij weer een hoepel aan de punt van den stok. De bedekking werd vervaardigd van groote bladeren. Na een paar uur — want Robinson moest geduldig werken — was de parasol klaar. «Ik word al rijker en rijker», dacht Crusoe. Welgemoed trok hij verder. Hij ging om den berg heen en zoo kwam hij aan de andere zijde. Robinson

zag daar kokosboomen. Er hingen groote noten aan. Hij was verheugd over deze ontdekking. Vlug klom hij langs den palm, maakte eenige noten los en liet ze vallen. Hij had van deze noten nog in Engeland gezien en beschouwde ze nu als een schat. Dat waren ze ook voor hem. Met een steen sloeg hij ze open. Als amandel smaakte de witte kokos. Robinson bedacht, hoe de helften der schaal hem zouden kunnen dienen, als lom om water te scheppen. Ook peuterde hij met zijn steen van een der noten de drie kuiltjes open, die hij bemerkte waar de stengel geweest was. Door die gaatjes dronk hij het sap. O, dat smaakte zoo heerlijk trisch. «Een nieuwe drank», zei de knaap. Hij zou vandaag niet verder reizen maar een oogst van kokosnoten verzamelen. Maar hoe ze te vervoeren? Er enkele dragen naar zijn spelonk en telkens terug keeren dat zou hem veel moeite kosten.

— Ik weet wat beters, zei Robinson. En onmiddellijk ging hij aan het werk. Hij liep naar een boschje en rukte twee jonge boompjes uit, na de aarde rond de wortels goed losgewoeld te hebben. Hij legde die boompjes naast elkaar met wat ruimte er tusschen, als de stijlen van een ladder. Tusschen de boompjes bond hij nu takken, dicht bij elkaar, dwars en overlangs. Zoo kreeg hij een soort van berrie. Van kloekslingerplanten vlocht Robinson een touw. Verscheidene uren gingen met dien arbeid voorbij. Maar vrolijk beschouwde Robinson dan zijn vervoermiddel. De noten werden er op gelegd, het touw aan de berrie

bevestigd. Zoo kon de knaap zijn vracht naar de spelonk sleepen. Het ging langzaam maar het lukte toch. Zoo blij was Crusoë met dit bezit, dat hij God vurig dankte voor de nieuwe spijs en drank.

Met dit alles was de dag alweer ten einde. 's Nacht voelde Robinson pijn aan de voeten. Door het loopen over steenen en door wild ineengeslingerde planten, ook door de warmte, waren ze gezwollen. Robinson dacht aan zijn moeder, die voor elke kwaal een geneesmiddel wist. O, wat miste hij haar zorgen! Treurig lag hij op zijn leger. Hij voelde weer scherp zijn eenzaamheid. Moest hij ziek worden, geen dokter kon hem bijstaan, niemand hem verplegen.

's Morgens strompelde Robinson naar de bron: hij verkoelde zijn voeten met het frissche water. Had hij nu maar doeken om ze te verbinden! Hij verzond iets anders, nam groote blaren, maakte die nat, en zoo verbond hij zijn voeten. Dat verzachtte de pijn zeer. Robinson moest vandaag rust houden. Dikwijls verschte hij het verband. De voeten genazen snel.

Robinson had veel tijd om te denken en nieuwe plannen rezen op. Voorzeker zou hij hier heel lang moeten blijven. Het eiland lag blijkbaar zeer eenzaam. Schepen zouden hier wel nooit komen, tenzij een storm er hen heen dreef. Robinson begreep dat hij allerlei voorzorgen moest nemen. Waarom zou hij geen maïs zaaien en een oogst opdoen? Maar dan moest hij een stuk land bewerken. Doch hij had geen werktuigen. «Zie

maken», besloot Robinson. En hij verzoon een middel. Op het strand had hij groote ronde oesterschalen gezien. Zoo'n schaal aan een stok, zou een spa zijn. Robinson begreep, dat hij met de vezels die rond de kokosnoten zaten touw kon maken, sterker dan dat van de slingerplanten. Met zijn steenen mes zou hij in de schelp gaatjes boren. En den volgenden dag maakte de knaap aldus een spade. Hij kon er flink mee graven. Niet ver van de spelonk, koos hij een akker uit. Hij verwijderde de planten, kuischte den grond. Het duurde verscheidene weken, eer het land gereed was. 's Avonds lag hij doodmoe op zijn leger. Nu leerde hij wat het is, in het zweet zijns aanschijns, het brood verdienen. Eindelijk kon hij zaaien. Hij deed het na een gebed om zegen op zijn landbouw. Robinson vond het zoo treurig dat hij nooit met iemand spreken kon. De eenzaamheid woog hem soms zoo zwaar. Dan dacht hij maar luidop, hij praatte dus met zich zelve, om toch zijn stem te hooren. Nu besloot Robinson zijn vroeger plan uit te voeren en het eiland eens beter te verkennen. Hij zou een reis doen. Van blaren nam hij een zak, en daarin nam hij wat voedsel mee: noten, bananen en maïs. Het was niet zeker dat hij overal eten zou vinden. Hoe spoedig had die knaap leeren zorgen, hij die vroeger zoo achteloos was!

Moedig trok hij weg. Eerst om den berg heen, dan door het bosch. Prachtige vogels fladderden door de takken. Robinson was blijde, die levende vogels te zien. Nog grooter steeg zijn verrassing, toen hij aan

een partij rotsen een kudde wilde geiten bemerkte. O, kon hij een paar geiten vangen! Misschien gaven ze hem melk. De dieren waren echer schuw en vluchten heen.

Robinson ging verder. Daar op een vlakke zag hij hazen.

— Ik zou toch wel eens vleesch lusten, zei de knaap. Had ik maar een wapen om hazen te schieten. Ik kan er een maken, als ik thuis ben: een pijl en een boog.

Robinson wandelde zoo den heelen dag. 's Avonds krom hij in een dichten boom om te slapen. Op de ineengestrengelde takken lag hij als in een wieg. Maar 's morgens was hij toch stram. Zijn bed van mos beviel hem beter. Robinson verlangde al naar huis, en hij besloot terug te keeren. Het kostte hem eenige moeite zijn spelonk weer te vinden. Ge moet denken dat er hier geen wegen lagen. Wat was hij blij toen hij weer in zijn hol zat! Hij sliep heerlijk op zijn mos.

Den volgenden dag dacht hij aan de hazen. En hij wilde nu een boog maken. Dat deed hij met touw, van kokosvezels gedraaid, en met een buigzame twijg. Van takjes vervaardigde hij pijlen. Boven sneed hij een spleet en stak er een steentje tusschen. Dadelijk oefende hij zich in het schieten.

Twee dagen later ging Robinson op de hazenjacht. Maar 's avonds had hij niets geschoten. De diertjes waren hem te vlug af. Teleurgesteld keerde hij naar huis terug. Den volgenden dag echter was hij weer op de vlakke. Robinson leerde nu bedaarder mikken. Daar

tuimelde een haas in zijn loop neer. De knaap snelde toe. Het beestje was dood. Robinson had zijn eersten buit. Hij was er zeer blij mee. Hij zette de jacht voort en wat later ging hij met drie hazen naar huis. Maar hoe ze braden? Hij had geen vuur of geen pot. Vuur zou hij nu kunnen maken, door twee stukken hout over elkaar te wrijven. Zoo zou het hout in brand schieten. Maar een pot! «Als ik water met aarde tot deeg maak en van die klei een pot maak, die ik in het vuur kan harden», dacht hij. Den volgenden dag ging hij aan 't werk, net als de kinderen deden in zijn stadje, wanneer ze van aarde potjes en pannetjes maakten. Het was geen prachtige pot, die uit zijn handen kwam. In de felle zon droogde de klei. Nu vuur gemaakt. Robinson verzamelde droog gras. Hij koos twee stukken hout en wreef die over elkaar. Dat kostte hem geweldige inspanning. Het hout werd warm. Maar Robinson moest de stukken van vermoeienis neerleggen. Zoo kreeg hij nog geen vuur. Na eenigen tijd hervatte hij zijn taak. Uren duurde het, eer er vonken uit het hout spetterden. Een der stokken schoot in brand. Er was vuur. Het gras geraakte in brand. Robinson haalde droge takken. Lang duurde het niet of er brandde daar een ware brandstapel. Na eenigen tijd was de pot heel rood. Met een steen verwijderde Robinson hem en liet hem koud worden. En nu een proef genomen. Ja, hoor, hij kon water koken. Dan wilde hij een haas en hij bereidde het vleesch. Zoo goed als moeder kon hij het niet. Maar het vleesch smaakte toch

lekker. Hij won zout door zeewater te verdampen. Zoo had Crusoë nieuw voedsel.

In enkele weken had Robinson al heel wat hazenvellen bijeen. en hij kreeg nu het plan daarvan kleeren te maken. Het regende en het woëi soms en dan was het guur. Wat beter kleeren zouden hem te pas komen. Deze, welke hij aan had geraakten versleten. Robinson spreidde de vellen uit, hij krabte ze met zijn steenen mes schoon. Met een grooten doren maakte hij er gaatjes in en met kokosvezels bond hij de vellen aan een. Het was geen modejas of geen modebroek, welke hij vervaardigde. Het leken meer op lappen met gaatjes voor de armen en beenen en waar lappen als mouwen en pijpen. Maar Robinsens was toch fier op zijn nieuw pak. Hij fatsoeneerde ook een muts. Zoo hield hij zich zelf.

De knaap had de geiten niet vergeten. Zekeren dag begaf hij zich naar de rotsen. Nu had hij een lasso gemaakt, een lang touw met een strop. Als hij die strop om den hals van een geit kon gooien en toehalen. Dan was het diertje gevangen. Robinson legde zich op den loer achter een rots. O, wat wierp hij veel mis! Maar geduld wordt beloond, 's avonds had Robinson een geit vast. Het dier rukte aan de koord maar moest mee. Robinson stalde het in zijn spelonk. Hij zou nu probeeren de geit te melken. Hij kreeg een stoot dat hij achterover rolde. «Zoo niet», zei hij. Hij bond den kop van de geit vast. Bij het melken was hij onhandig. Het dier toonde het door het trappelen. Maar de melk

kwam dan toch. En dag aan dag ging het beter. De geit die veel eten kreeg en gestreeld werd, toonde zich vriendelijker. Robinson besloot een weide te maken. Hij koos een grasachtige vlakte uit en er om heen plaatste hij een omheining van struiken. De spade kwam hem nu goed te pas. De geit werd dan naar de weide gebracht. Robinson had meer dan eene week aan deze nieuwe inrichting gewerkt. Hij wilde meer geiten hebben, en trok nog verscheidene malen op jacht. Na eenigen tijd bezat hij vijf geiten. Hij was fier op dit bezit en voelde zich als een boer. De maïs schoot goed op. Robinson had het al ver gestuurd : kleermaker, landbouwer, veekweker, pottenbakker, jager, hoeden en parasolmaker. Waarom zou hij ook geen visscher worden? Als hij maar een net had. Dat kon hij weer van kokosvezels vervaardigen. Het ging en op zekeren dag ging hij welgemoed naar het strand. Eensklap, ontroerde hij geweldig. Niet ver van het eiland lag een schip. De knaap kreeg de tranen in de oogen. Een vaartuig ! Dat was de redding, de terugkeer, het wederzien van zijn ouders. Robinson begon te roepen en te wuiven, bang dat het schip zonder hem zou wegvaren. Hij kreeg geen antwoord en zag aan boord geen beweging. Robinson keek scherper toe. Toen begreep hij de waarheid. Het was zijn eigen vaartuig. Zeker was het van de rots losgeraakt en tot hier gedreven. «Zendt God het me tot redding?» vroeg Robinson ontroerd.

Hij wilde aan boord. Maar het vaartuig lag vrij ver van de kust, blijkbaar op een andere rots.

— Een vlot maken, zei de knaap. Hij dacht aan geen visschen meer. Haastig ging hij aan 't werk. Hij kon geen zware stammen hanteeren, maar sleepte jonge boomen naar het strand. Die zou hij aaneenbinder met touw van kokosvezels en met twijgen. Wel een week arbeide hij aan het vervaardigen van het vlot. Eindelijk kon hij in zee steken. Van bladeren had hij een zeil, van een boompje een mast gemaakt. Met een stok stuurde hij. Na veel moeite geraakte hij aan boord. Diep bewogen stond hij aan het dek. Hij dacht weenend aan den kapitein, aan Jim en alle gezellen. Het vaartuig was zeer gehavend. Het stond half vol water en helde vervaarlijk over. Het zou geen reis meer kunnen doen. De rots behield het voor zinken.

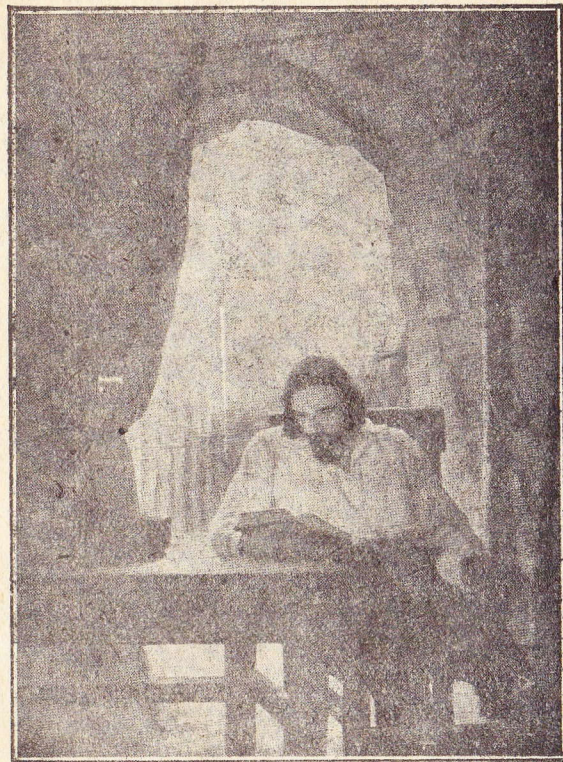
Maar Robinson vond veel dat hem dienen kon: tarwe, kaas, wijn, En dan een bijl, hamers, spijkers, een kostbare schat. In de kajuit van den kapitein hingen twee geweren en ook ontdekte Robinson er kogels en buskruit. Hij nam alles mee. Verder touw en zeilen en een koffer linnen. Met dekplanken van het dek versterkte hij zijn vlot. Robinson voer naar land terug en borg alles in zijn spelonk. Hij dankte God voor al dezen rijkdom. Toen hij den koffer onderzocht, ontdekte hij een boek met gebeden en overdenkingen voor den zeeman. Robinson was ook hier verheugd mee. Nu kon hij lezen. Verder was er papier en potlood. Hij zou zijn reisverhaal kunnen opschrijven. Nu was Robin-

sôn in staat veel beter te werken. Hij vervaardigde dank aan zijn bijl, zaag hamer en spijkers, betere meubelen : een tafel, een stoel, een bank, een kast, een tedikant ! Het waren ruwe meubelen maar de knaap vond ze prachtig. Aan de spelonk kwam een deur. En er vóóreen hek. Robinson besloot een boot te vervaardigen. Hij velde een dikken boom en holde de stam uit. Dit alles vergde maanden werk. Bij een storm was het schip geheel verdwenen, Maar nu kon Robinson varen en visschen. Hij had in den koffer ook een compas gevonden, dat hem de richting aanduidde op die tochten. Hij oogstte voortreffelijk maïs. En hij bakte er brood van. Met het geweer schoot hij hazen en ander wild. Hij ving een papegaai en leerde die spreken. Nu had hij een huisgenoot met wien hij praten kon. Robinson was nu al een jaar op het eiland. Menigen avond zat hij treurig aan huis te denken. Dan las hij in het gebedenboek. Dit troostte hem.

III.

Eens wandelde Robinson op het strand. In het zand zag hij den afdruk van een menschenvoet. En ja, er waren er meer. Hier waren dus wilden geweest. Robinson schrok. Zou hij zijn leven moeten verdedigen ? Voorzichtig stelde hij een onderzoek in. Maar hij ontdekte niemand. Voortaan zou hij op zijn hoede zijn en nooit meer zonder zijn geweer uitgaan.

Vier jaren verliepen. Robinson had geen wilden

gezien. Hij leidde zijn eenzaam leven voort. Hij was nu al een man. Eens liep hij weer op het strand. Ginds steeg rook op. Langs een omweg ging Robinson naar die plaats. Hij schrok. Rond het vuur lagen menscheneters en ook schedels. Hier waren dus menscheneters geweest, die gevangenen gebraden en opgegeten hadden. Robinson zou nog voorzichtig zijn. Hij smeekte God om bescherming. In langen tijd bemerkte hij niets verdacht meer. Een jaar nadien hoorde hij geschreeuw. Dat deed zijn hart bonsen. Robinson nam zijn geweren en sloop door een bosch tot bij het strand. Wilden waren in kano's geland. Ze maakten vuur. Robinson zag twee gevangenen. Een werd met een knuppelslag gedood en dadelijk in stukken gesneden. Maar de ander vluchtte weg in de richting van Robinson. Daar lag een kleine baai. De zwarte sprong er in en zwom. Twee wilden zetten hem na. Robinson kwam nu geheel te voorschijn. Hij legde aan en schoot een der menscheneters neer. De ander keek verschrikt wendde zich om en liep heen. Ze zagen den blanke zeker voor een toovenaar aan. De ontvluchte had den overkant van de baai bereikt. Hij viel voor Crusoë neer en vatte diens voet en stelde dezen op zijn hoofd. Zoo beduide hij dat hij den slaaf van zijn bevrijder wilde zijn. Robinson richtte hem op en stelde hem door teekens gerust. Hij nam den jongen man mee naar zijn spelonk en gaf hem eten en drinken. O, had hij nu maar met hem kunnen spreken ! Hij zou hem bij zich houden en daar hij den zwarte op een Vrijdag had

gered, noemde hij hem ook Vrijdag. De nieuwe gezel keek verbaasd naar alles, wat er in de spelonk was. Robinson schoot nog eens zijn geweer af. Weer liet Vrijdag zich vallen en zette hij Robinson's voet op den nek. De meester gaf den armen zwarte kleeren. Vrijdag was er blij mee. Nu had Crusoë een huisgenoot. Vrijdag vergezelde hem op zijn tochten en stilaan leerde hij Engelsch spreken. Zoo gingen weer jaren voorbij. Robinson en Vrijdag zaaiden en oogstten. Zoogen en vischten. Dikwijls treurde Crusoë om zijn ouders.

Zekeren dag zat Robinson in de spelonk te lezen toen Vrijdag verschrikt binnenstormde.

— Meester, er zijn wilden ! riep hij.

Crusoë sprong op.

— Waar ? vroeg hij reeds zijn geweer nemend.

— Hier dicht bij het strand.

Robinson had Vrijdag ook leeren schieten. Samen trokken ze heen. De menscheneters hadden weer een vuur gemaakt en verslonden reeds een gevangene. Ze werden in den maaltijd door gewerschoten gestoord. Twee wilden vielen dood neer. Pief, paf ! weer rolden er twee zwarten ter aarde. Robinson sprong vooruit. De menscheneters stormden naar de kano's. Robinson verloor een gevangene. Het was een blanke man. Diep ontroerd sneed Crusoë zijn banden door. Vrijdag bevrijdde een ander, en ging geweldig te keer.

— Meester, mijn vader ! juichte Vrijdag. En hi, had werkelijk zijn vader van den dood gered. Het

was een treffende weerzien. De blanke bleek een Spanjaard te zijn. Deze vertelde dat zestien andere Spanjaarden op een verwijderd eiland verbleven. Ze hadden schipbreuk geleden. De wilden hadden een inval gedaan en een der Spanjaarden en een zwarte, die hem diende, Vrijdag's vader gevangen kunnen nemen.

Nu had Robinson drie huisgenooten. Maar hij hoorde dat die andere Spanjaarden veel gebrek leden. «Konden ze hier komen!», wenschte hij. «Dan zouden we samen een zeevaardige boot maken en naar een andere haven varen». De wilden hadden in hun vlucht een kano achtergelaten. De Spanjaard was bereid met Vrijdag's vader naar het ander eiland terug te keeren om zijn landgenooten te halen. Als hij een der gewonen mocht meenemen, durfde hij de reis wel doen.

Zoo geschiedde en Robinson en Vrijdag bleven weer alleen. Weken verliepen. Elken dag ging Vrijdag vercheidene malen naar het strand zien of de verwachten niet kwamen. Eens kwam hij opgewonden terug. «Meester, een schip!» riep hij. — «Wilden?» vroeg Crusoë. — «Neen, een groot schip.»

Haastig ging Robinson zien. Hij bemerkte een drie-master... O, nu was er kans op redding. Robinson schoot zijn geweer af. Vrijdag zwaaid met een doek. Aan boord merkte met het. Een boot werd uitgezet. Matrozen kwamen aan land. Ze waren verbaasd daar een blanke te zien. In 't kort vertelde Robinson zijn lotgevallen. Hij vernam dat het vaartuig naar Eng-

land voer en hij en Vrijdag mochten mee. Even keerde Crusoë naar zijn spelonk terug. O, gaarne ging hij weer naar Engeland. En toch was hij aan zijn eiland gehecht. Hij liet de geiten in vrijheid, nam den papegaai en keek rond. Hij zou alles hier laten. Schipbreukelingen zouden dan niet zoo hulpeloos zijn als hij, moesten ze hier terecht komen. Robinson vergat zijn dagboek en zijn gebedenboek echter niet. Hij knielde neer en dankte God.

Dan voer hij naar het schip. De kapitein zag vreemde op. Hij hoorde het verhaal. Robinson smeekte hem ook de Spanjaarden te helpen. Vrijdag wees den weg naar het eiland. Voorzeker moesten de anderen daar nog zijn. Het bleek zoo. De reis was vertraagd omdat de kano hersteld moest worden. Nu had men ze niet meer nodig. Vrijdag pleitte voor zijn vader. Deze zou Robinson ook vergezellen. De Spanjaarden werden in hun land aan wal gebracht.

Eindelijk zag Robinson Engeland terug. Twintig jaar was hij weg geweest. Vrijdag en zijn vader konden vreemd op toen ze de stad van Crusoë zagen. Ze hadden zelf ook bekijks.

Robinson vond zijn ouders nog in leven. Hij zelscheen voor hen uit den dood te verrijzen. Dat was een heerlijk weerzien. Robinson werd nu toch winnelier en Vrijdag en zijn vader hielpen hem.

EINDE.